

I Socialudvalgets betænkning af 7. december 1999 over lovforslag nr. L 5 af 7. oktober 1999 om ændring af børnetilskudsloven mv. stillede et mindretal følgende ændringsforslag:

»I § 4, stk. 3, indsættes efter nr. 6 som nyt nummer:

7) når barnet er adopteret efter reglerne om eneadoption.«

Bemærkningerne til ændringsforslaget lød således:

»Børn, der er adopteret af en eneadoptant, har lige som børn, hvor faderskabet ikke er fastslået, eller hvor den ene forælder er død, kun en forsørger. Derfor bør de ligestilles med disse grupper.«

Ændringsforslaget blev forkastet under Folketingets 2.-behandling den 9. december 1999.

Den 10. december 1999 var socialministeren i samråd i Socialudvalget om eneadoptanters ret til særligt børnetilskud. Af ministerens talepapir fra samrådet fremgår bl.a.:

»Normalt vil der være to forældre, der deltager i forsørgelsen af et barn. Enten ved at de har fælles husholdning, eller ved at barnet er hos den ene forælder, og den anden yder bidrag.

Det særlige børnetilskud udbetales (bortset fra de særlige regler vedr. pensionister), når der permanent kun vil være en forælder, der har forsørgelsesansvaret, og der ikke er en anden forælder, der yder bidrag. Tilskuddets størrelse svarer til normalbidraget. Bestemmelsen er i dag formulert således, at der kun forudsættes at kunne være to årsager til, at der kun er en forsørger:

1) At faderskabet ikke er fastslået. (BL § 4, stk. 3, nr. 1). 2) At den ene forælder er død. (BL § 4, stk. 3, nr. 2).

Retten til det særlige børnetilskud bortfalder, hvis den manglende forælder erstattes ved, at faderskabet fastslås, eller ved adoption. For ikke at lægge hindringer i vejen for, at en slægtning eller anden nærtstående adopterer barnet i forbindelse med forældremyndighedsindehaverens død, er der dog indført en særlig bestemmelse, der sikrer, at det særlige børnetilskud bevares i denne situation (BL § 4, stk. 3, nr. 3).

Det kan umiddelbart virke rimeligt, at der også ydes særligt børnetilskud i andre situationer, hvor der kun er en forsørger til barnet, og der ikke kommer et bidrag fra en anden forælder. F.eks. for eneadoptanter.

For at kunne fremsætte lovforslag herom er der imidlertid nogle forhold, som må undersøges nærmere, jf. herunder nedenfor.«

Højesterets begrundelse og resultat

Tre dommere - Poul Sørensen, Poul Dahl Jensen og Henrik Waaben - udtaler:

Børnetilskudslovens § 4, stk. 3, nr. 1-3, må efter baggrunden og ordlyden samt efter bestemmelsernes indbyrdes sammenhæng forstås således, at retten til særligt børnetilskud til et barn, der adopteres af en enlig person, alene er reguleret af nr. 3. Reglerne om eneforsørgere i nr. 1 og 2 omfatter således ikke eneadoptanter.

Indtil 1973 havde et barn, der var adopteret af en eneadoptant, ikke ret til særligt børnetilskud, alene i kraft af at eneadoptanten var eneforsørger. Med indsættelsen af nr. 3 i børnetilskudslovens § 4, stk. 3, i 1973 blev retten til særligt børnetilskud til børn af eneforsørgere udvidet til at omfatte visse enlige adoptanter. Det var en betingelse for særligt børnetilskud, at barnet, efter at forældremyndighedens indehaver var død, blev adopteret af dennes ægtefælle eller af »en enlig person i barnets slægt«. Efter forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 1972-73, Tillæg A, sp. 5925-26) havde den til formål at give stedfaderen eller stedmoderen et incitament til at adoptere barnet i stedet for blot at beholde barnet i familiepleje. Reglen omfattede tillige andre forældreløse børn, hvis de blev adopteret af »en enlig slægtning, f.eks. en af forældrenes søskende eller en af bedsteforældrene«. Det blev samtidig fremhævet, at det nye nr. 3 ikke skulle omfatte enliges adoptioner uden for slægtsforhold.

349

I 1986 udgik ordene »i barnets slægt«. Efter ordlyden af nr. 3 ydes der herefter særligt børnetilskud, når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person. Det er uomtalt i forarbejderne - Folketingstidende 1985-86, Tillæg A, sp. 5994 - om nr. 3 herefter omfatter alle tilfælde, hvor et forældreløst barn adopteres af en ubeslægtet enlig person, eller om det incitament til eneadoption, bestemmelsen indeholder, fortsat kun er rettet til enlige personer, som barnet har en vis tilknytning til - en tilknytning, der blot ikke behøver at være af slægtsmæssig karakter.